Ն. 4723 — 1881 ՕԳՈՍՏՈՍ 19 ՀԱՐԵԼՆՊԻՀ — 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 31 ՀԱՐԵԼՆՊԻՀ — Ն. 4723

ՏԻԱԹԼԱՐ

Խաթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէճիտիյէ 7
Ալթը այ » 4
Իկ » » 2

Պիր նիւսխէ 20 փարա։

Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 10
Ալթը այ » 5
Բօսթա իւճրէթի պիրլէ այիտ տիր։

Մասիսի Էջերեան

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղ։
Իքինճի » » » 2 ղ։
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղ։

Իլաւ սրբասընա գօնուլմասան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթըրը 5 ղ։

Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան իմինէ եազըլըր

Խաթանպոլտա, Գալաթատա Բէնշէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

20 ՓԱՐԱ. — ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՎԱԿԱՆ ՆԱԽՈՐԴ — 20 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՆՈՒ ՀԱՎԱՍԱ

Ուաշինկթըն, 30 օգոստոս

Ժէնէրալ Կարֆիէլտին հալը սըհհէթինտէ կէօրիւլէն իսկիք տէվամ իտիւօր։ Շահ տամարընտաքի չիշ ազալտըղը կիպօ, եարէ տախի իյի պ'ր հալտէ տիր։ Սըթմա մահվ օլուպ, խասթա տախի ճիր ազ էթ սուեու վէ սայրէ եէեէպիլմիշ տիր։

Բարիս, 30 օգոստոս

Մ. Թիսօ, էօնիվերզիտէքի բէնշէնպիհ կիւնիւ մահէլլի մէմուրիւ Թինէ միթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

Թուլուզ, 30 օգոստոս

Ֆրանսանըն մուգիմ էյչիսի Մ. Բուսթան, պու կիւն, Մարսիլեաս միթէվէճճիհէն Կուլէթ լիմանընտա սէֆինէէ բաքիպ օլմուշ տուր։

(Լէվանի Հէրալտա տախսուս Ռէլէյրոֆլըր)

Լօնտրա, 30 օգոստոս

Գահիրէտէն վիրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆնամէ մէալինէ կէօրէ, Բիազ բաշա հազրէթլէրիյլէ մէարիֆ նազրը Այլ Միւպարէք բաշա պէյնինտէ օլան ինթիլաֆ իւզէրինէ, նազրը միշարիէյհ խութիֆասընը վիրմէք մէճպուրի

Շգօտրա կէօլիւնիւն ճիհէթի զարպիեէսինտէ, Գարատաղ հուտուտունուն թահտիտի իչին լաղմ կէլէն թէտապիրին իթթիխաղընա տայիր, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ թարաֆընտան գարար վերիւմիշ տիր։ Մէգրիւր խաթթը հուտուտուն թահտիտի մտտտէսի, տիւեանը տէվլէթի Ալիեէտէն Գարատաղա իսապէթ իտէճէք միգտարընընը թայեինի լիւզումունա միւպթէնի տիր։

—

Ավթրիա տէվլէթինին պիր զըրհ. լը ֆըրդաթիյլէ իքի ախչապ հարպ կէմիսի, պիր գօնթր-ամիրալ գօ. մանտասը յա Իզմիր լիմանընա մուվասլէթ, վէ թօրլար էնտախթը յա, գալէայը Շահանէյի սէյտիմ. մաեա միւսարատթ իթմէ լէ, թօր. լարընա ուսուլէն մուգապէլէ օլուն. մուշ, վէ ճանիպը ալիի վիլաեէթ բէնահիտէն տախի պիվասըթա բէս. մի խոշամէտի իճրա իտիրմիշ տիր։

Ամիրալը քէյֆիզ պուլունմա. սընտան, իքինճի տէրէճէտէ պուլունան գօմանտանը.լա, Ավթրիա վէ Մաճարիսթան տէվլէթինին Իզ. միր ժէնէրալ գօնսօլաթօսու հէյ. եէթի, տայիրէյի հիւքիւմէթէ կիտէրէք, վալի բաշաեը ըէսմէն զի. եարէթ իթմիշլէր տիր։

—

Ինկիլթերրա տէվլէթի, մէհաքի. մի Օսմանիեէնին ահվալինէ տայիր պիր Մավի քիթապ նէշր իթմիշտիր։

Իշպու Մավի քիթապտա, Հա. լէպ վէ Իզմիր վէ Թրապիզօն վէ Թըրհալա վէ սայիր մահէլլէր գօն. սօլոսպարընընը լայիհալարը տէրճ օ. լունմուշ տուր։

Հալէպ գօնսօլոսունուն բարօր. թօսունտա պէեան օլունտուղունա կէօրէ, տիվանը թէմեիզ ըէյլսի Ֆուատ էֆէնտի, պիր ճիւնհա իլէ թէվզըֆ օլունան կիւզել պիր գա. տընը գօնաղընա ճէլպ իթմէք իւզ. ըէ, խըատէթ քեարլարընտան պի. ըիլլէ հապսխանէ մէմուրունա պիր թէգդիրէ կէօնտէրմիշ, վէ ֆագաթ թէգդիրէյի ըէսմի միհրիլլէ մէօ. հիւրլէմէյիպ, պիր սիմ մէճիտիեէ իլէ թէվշիհ էյլէսիկինտէն, հապ. խանէ մէմուրու գատընը կէօնտեր. մէմիշ տիր։ Բէյֆիեէթ միւտտաբ. յի ումումիեէ աքս իթտիկինտէն, խըատէթ քեարը մէրգումու թահթը խթինթագա ալմըշ, վէ խըատէթ. քեար տախի վուգուի հալի ութիրաֆ իթմիշ տիր։

—

Տէրիսաատէթ Ալմանիա էլչիսի գօնթ Հացֆէլտ, կէչէնտէ խթիհ. սալ էյլէսիկի մէէզունյյէթտէն իսթիֆատէ իչին, Պէրլինտէն հա. ըէքէթ իթմիշտիր։ Միւշարիլէյհին, վէտանամէսինի թագտիմ իթմէք իւզրէ, Տէրիսաատէթէ ավտէթ ի. տէճէկի չայեանը թէ.զիպ օլուն. տուղունտան, Տէրիսաատէթ սէֆա. ըէթինտէ իպգա օլունտուղու անլա. չըմշ տըր։

—

Ֆրէսինէ գումբանեասը վարօր. լարընտան Ամէրիգ նամ վարօր, Տէրիսաատէթտէն հարէ.քէթ իթմէք իւզրէ թօրնէսթան իտէր.քէն, պաշ թարաֆընտա ասըլը օլան տէմիր, ենինէ մէզբիւր գումբանեանընն Ալ. ժէր նամ վարօրունուն իրլէրինէ ի. լիշմէսի իւզէրինէ, իքի վարօր ա. բասընտա պիր միւսատէմէ վուգուա կէլմիշ, վէ մէզբիւր Ալժէր վարօ. ըունուն իքի տիրէ.քէրի զըրըմշ տըր։

—

Պիր գասապ Պիւյիւ.քտէրէտէն Ֆիրէճաուրունա ավտէթ իթտիկի հալտէ, հայվանը թէ.քէրլէնիպ, մէրգումու աշաղը ատմշ, վէ օ սը. բաստա պէրինտէ օլան պըչադ պա. ճաղընա կիրիպ քէսմիշ, վէ թա. պիպ ճէլպ օլունունճաեա գատար, մէրգումտան բէ.ք չօդ գան ագտը. ղընտան, վէֆաթ էյլէմիշ տիր։

—

Բաղար կիւնիւ սապահլաեընն, Պէյօղլունտա Համալ պաշը սօգա. ղընտա, իւչ նէֆէր խըրսըզ, խօճա. կեանտան պիր ատամընն իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, գօրտօնուլյա պէրապէր, սատթընը ալըպ ֆիրար իթմիշլէր տիր։

—

Զբգան հաֆթա, թաթալատա, իւզէրլէրինէ բէթրօլ կաղը տէօքիւ. լէրէք, աղըր սուրէթտէ եանմըշ օլտուզլարընը եազմըշ օլտուզու. մուզ իհթիեար գատընը իլէ քիւչիւք չօճուգ, ալտըգլարը եարէլէրտէն չիֆաեապ օլամաեարագ, միւթէէս. սիրէն վէֆաթ իթմիշլէր տիր։

—

Էտիրնէտէ, եէր տիպինտէ պիր գապրիսթան պուլունուպ, պունուն մէզարլարընտա մէսքիւ.քեաթ վէ սայիր ասարը աթիգա քէշֆ օլուն. մուշ տուր։

—

Էտիրնէ վիլաեէթիյլէ Ռումէլիի Շարգի հուտուտու իւզէրինտէ օ. լուպ, Ռումէլիի Շարգիեէ մէնսուպ պուլունան Պէյլիք գօրուսու օր. մանը, քէօմիր իմալ իտիլէն պիր մահէլլինտէն ատէշ գուհուր իտէ. ըէք, քեամիլէն միւհթէրէք օլ. մուշ տուր։ Հարիգ տէօրթ կիւն իմթիտատա էյլէմիշ տիր։

—

Ճիւմատա ագշամը, Իսկիւտարտա պիր իմամընն խանէսինէ խըրսըզլար կիրիպ, 800 լիրա միգտարընտա գօնսօլիտէ վէ թրամվայ էսհամը սիրգաթ իթմիշլէր տիր։

—

Մալիմ տիր քի, Սէլանիք է. հալիսի եազ մէվսիմինտէ ագշամ. լարը սէվահիլտէ դաեբգիարլա կէ. զէրլէր։

Հայտուտլար սէպէպսիզ, հիւ. քիւմէթի մահէլլեեէ օ եօլտա տէ. նիզտէ կէզմէ քիրկի պունատն ագ. տէմ մէնն իթմիշ իքէն, պու քէր. ըէ լիմանտա էմնիյյէթ իեատէ օ. լունտուղունտան, մէզբիւր մէճու. նիյյէթ գալտըրըլմըշ տըր։

—

Ճիւմատա իրթէսի կիւնիւ Թօրհա. նէտէ պիր եէհուտի թրամվայ վա. կօնու ալթընտա էզիլիպ, պիր գաչ սատթ սոնրա միւթէէսիրէն վէֆաթ էյլէմիշ տիր։

—

Եունան հիւքիւմէթինին, Արթա. տրըխթըմար ինչասընա, վէ պիր թրամվայ խաթթը թէէսիսինէ իպ. թիտար էյլէտիկինի, Թէրճէմանը Հագըգաթ ղազէթասը, Արթատան կէլէն պիր սէյեահրն ըիվաեէթինէ պինաէն պէեան խաբեր։

—

Պու քէրրէ Մահմուտ Նէտիմ բաշա հազրէթլէրինէ, թարաֆը Շա. հանէտէն մուրասսա վէ իւզէրինտէ թուղրայի հիւմաեուն օլարագ, պիր գըթա սաաթ իհսան պույրուլտու. ղունու Լէվանթ եազբեօր խսէ տէ, Վագբթ թէ.զիպ խաբեր։

—

Ճիւմատա իրթէսի կիւնիւ, Պէյօղ. լունտա Տօլապ տէրէտէ քեայնի պիր կէնճ պագդալ, պիր միւշթէրիեէ բէթրօլ կաղը վէրիր.քէն, տիդգաթ. ըզլըգլա պիր միգտար կաղ պիր մանկալա տէօ.քիւմիւշ, վէ տէրհալ կաղ թուրթուշարագ, պիշարէ տէ. լիգանը օլ տէրէճէ աղըր սուրէթ. տէ եանմըշ տըր քի, պիր ագ սոնրա միւթէէսիրէն վէֆաթ էյլէմիշտիր։

Մաղաղաեա վէ իւսթիւնտէ.քի պինաեա սիրաեէթ իտէն եանկընտա կէլինճէ, աէրհալ թուլումպալար եէթիշիպ, սէօնտիւրիւլմիշ տիր։

Բէվլթ եանի իսթիլալ նամ նի. հիլիսթ ղազէթասընընն պաշ միւէլ. լիֆի պուլունան բրէնս Գրաբօթգի. նին Սիւիստ իգամէթի, Սիւիս մի. լէթ մէճլիսի թարաֆընտան թահթը մէճմուէյյէթէ ալընմըշ տըր։

—

Ցիէնիք Բօլսքի նամ ղազէթա. նընն օգաստոս 25 թարիխլի նիւսխէ. սինտէ օգունտուղունա կէօրէ, իքի կիւն էվվէլ, իքի նէֆէր Ռուս զա. պիթլէրի, Լէմպերկտէն Գրագովիա. եա կիտէն շըմէնտըֆէր խաթթը ըսթասիօնունտա ախշ ու կիրիֆթ օլունմուշլար տըր։ Պու իքի զա. պիթլէր, սիվիլ գըեաֆէթինտէ օ. լարագ, գալէտէ խթիքշաֆթ իճ. բա իթմիշլէր տիր։ Պունլարընն իւ. զէրինտէ խայլի մէպալիշ իլէ, Կա. լիսիանընն խարիթալարը պուլուն. մուշ տուր։ Միւմանիլէյհիւմ, իս. թիհ.քեամաթը, վէ Գրագովիատան Թարնօվա կիտէն տէմիր եօլ խաթ. թընը տախի մուայեէնէ իթմիշլէր տիր։

—

Պիլճիւմիլ Վիէննա ղազէթալա. ըը, Ֆրանսատաքի ինթիխապտընն նէթիճէսինտէն տօլաեը իզհարը մէճմունիյյէթ իթմէքտէ տիրլէր։ Ֆրէնսէմպլաթ ղազէթասը, պու նէթիճէյի, ճիւմհուրիեէթի իթի. տալքեարանէնին միւթանթան պիր մուզաֆֆէրիեէթի ատտ էյլէմէք. տէ, վէ Նաեէ Ֆրատեէ Բրէսէ տա. խի, բատիգալ մէպլէ.քինի ղայպ իթ. տիրտիկի իչին, Մ. Կամպէթթաեը թէպրիք էյլէտիկի կիպի, Ֆրանսա. եը տախի, ղրալիեէթ թարաֆտար. լարընընն վէ էնթրանսիժանլարընն մաղլուպիեէթինտէն տօլաեը թէպ. ըիք իթմէքտէ տիր։

—

Ինկիլիզ ղազէթալարը տախի, ին. թիխապտընն նէթիճէսինտէն տօ. լաեը. Ֆրանսաեը թէպրիքտէ միւթ. թէֆիգ տիրլէր։ Թայմս վէ Տէյլի Նիուզ ղազէթալարը տիեօրլար քի, քէսպի մաղլուպիյյէթ իթմիշ օլան Ֆրանսանընն, պունտան պէօյլէ տա. խիլի տիւշմէնլէրինտէն գօրգմաեա հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր, չիւն. քի սոն ինթիխապտի, անլէրի պի. գուտրէթ պրագմըշ տըր։

Պունունլա պէրապէր, տիեօր Թայմս ղազէթասը, Ֆրանսանընն իշ. թիղալէ մէճպուր օլտուղու մէսէլէ. ըի հալլ վէ ֆասլ իթմէք իչին տէ, միւմքին մէրթէպէ գաւվէթիլի պիր հէյեէթի վիւքէլտեա իհթիեաճ վար տըր, վէ Մ. Կամպէթթանընն թահթը ըիեաստէթինտէ պիր հէյ. եէթ թէշքիլի մաղնուն կէօրիւնմէք. տէ տիր։

—

Կէչէնտէ Իրլանտա Տինամիթ շիր. քէթի թարաֆընտան նէշր օլունան պէեանանամէյի թաստիգ իթմէք իւզրէ, ալաֆ. օգոստ. 29տա, Նիւ. Եօրգտա պիր մէճլիսի խուսուսի ագտ օլունմուշ տուր։

—

Բուսիատա Կօլօս ղազէթասը եէ. ըինէ թապ ունէշր օլունմաեա պաշ. լաեան Նօվոիա Կազէթա նամ ղազէթա, 8ինճի նիմէրօսունտա, թապընը թաթիլ իթթիկինի իլան էյլէմիշ տիր։

—

Իթալիա գրալընընն ալաֆ. սեպ. տեմբեր իպթիտալարընտա Սալց. պուրկա, անաէն տէ Պէրլինէ կի. տէճէկի միւհթէմէլ տիր։

—

Սօն պահարտա Ալմանիատա իճ. բա օլունաճագ թալիմէրտէ Ալմա. նիա իմբէրաթօրու հազրը պուլու. նաճագ օլտուղունտան, միշարի. լէյհ սեպտ. 11տէ Պէրլինտէն հա. ըէքէթլէ, Լօքսթէտ թալիմէրինն. էտ պուլունաճագ, վէ անտէն, բա. սատխանէնին քիշտաբ էնտասընտա հազրը պուլունմագ իւզրէ, Համ պուրկա կիտէճէք տիր։ Օրատան տախի Քիէլէ կիտէրէք, տանանմա. եա ըէտմի կէչիտ իճբա իթթիրէ. ճէք, վէ սեպտ. 18տէ Պատ շէհ. ըինէ վասըլ օլաճագ տըր։ Ռումա. նիա գրալը, վէ բէ.ք չօդ Ալման բը. ըէնպէրի, թալիմէրտէ հազրը պու. լունաճագլար տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՈՂՈՐՄԵԼԻ ԲԱՆԵՐ

Հայ մամուլը բաւական ուժգին զարկ մը ստացաւ վերջերս, այն «խորհրդածութիւններէն» զոր հը. րատարակեց Պ. Գրիգոր Նիկողոս. եան «Մանզումէի էֆքեարի» մէջ։ Մինչեւ հիմա Պօլսոյ մամ մը գրող. ները, միշտ մասնաւոր ոճնք մը կը. նէին ճշմարտութիւնը սեթեւեթի, շպարի, բարեկենդանի դիմակաւո. րի և կեղծիքի մէջ դարս բերել, և այսպէսով ամբողջ ատութեան մը կերպարանքը տալ անոր։

Յօդուածագիրներու մէջ, որոնք միջիւններու պէս կը վխտան, մէկը տեսած չէինք որ բարոյական արի. ութիւն ունենար, բանը իր ատոյգ և անկեղծ կերպարանքով ցուցընել ժողովրդեան։ Այն.քան սովորական կամ լաւ է ըսենք բնական բան մը դարձեր էր շողոքորթութիւնը, փա. ղաքշութիւնը, գովեստը, քծնու. թիւնը եւայլն մատ մը մարդերու մէջ, որոնք չէին կրնար առանց ասոնց ապրիլ կարծես, լրագիրները ան. գամ ասոնց ազդեցութեան ներքև ինկած, իրենց նուիրական պարտա. ւորութիւնը բաշերուին մոռցան, ըս. կըզբու

.ը, նպատակը, վեհանձ. նութիւնը, պատիւը և ամթը (ա. ռանց մոռնալու սակայն փոքրիկ բացառութիւն մը) մէկ կողմ դրին, և իրենց լրագիրներու էջերը վ.ճ. ռանց դարձուցին, սուտ համբաւ. ներու, կեղծ ազգասիրութեան և շռայլ գովեստներու։ Ճշմարտու. թիւնը իրենց համար ամենեւին նշա. նակութիւն մը չուներ, բարձի թողի բրին լրագրական այս ամենէն հիմ. նական և էական կէտերէն մին, և սկսան ժողովրդեան տակը կողմերը տաշել միշտ, և անոյշ այլ երեւա. կայական քարոզներու սովորող ա. կանջները գոհացընել։ Լրագրական ասպարէզին մէջ տեսանք որ իմաս. տակին գլուխը Ամենասին պտակը անցուցեր էին, վասին մէջը վ. հաղնի թուրը կախեր էին, և անա. մենին ուսէն Ներսէս շնորհալոյ վ. բարկուն ձգեր էին։ Հոն լրագրու. թեան մէջ տեսանք մոլութիւնը, ա. ռաքինութեան շապիկով, մատնու. թիւնը սուրբի պատկով և ճշմար. տութիւնը մուրտ երեսով, և մեր գաղափարները տակու վրայ եղան և պահ մը շփոթեցան. . . . Եւ այս յոռի ընթացքովէ որ, ահաւասիկ գրական ասպարէզը դարձաւ այն տեսակին, որն որ հին պատմիչներ կրսեն թէ՝ բոսանդակ երեսուն և երկու տարի մատրութիւն մուտ դը. տած չէր, ուրեմն և ապականու. թիւնը յեսին ատիճանի հասած։ Թերուսները, իմաստակները, պա. ղատպորդները, մեղկ հոգիները, հիւ. անդ ուղղները, ծրրտուած սիրտ. երը, ազգին բէ-եէը հոն տեղ մի. նակ ապաւէն մը գտան իրենց շա. տախօսութիւններու, խենդաբանու. թիւններու և զառանցանքներու, հոն տեղ միայն իրենց պարապ և տաղակալի ժամերը անցուցեալու հա. մար յարմար վայր մը գտան։ Մէկը Վիքթոր Հիւկօ անուանեց զինք. ռանց անգամ մը իր խէնէշ և թափ. թրփուք վիճակը նայելու, ուրիշ մը Սէնթ Պէօֆի տեղ դրաւ զինքը ա. ռանց իրեն լալու արժանի դիրքը տեսնելու, մէկ ուրիշ մ'ալ վերջա. պէս ձրի մունետիկ եղաւ Եւրոպա. կան այլ և այլ վարդապետներու հիմնած դպրոցներու, որոնք և ոչ մէկ կէտերով կրնան յարմարիլ մեր դժբաղդ և ջարդ ու բարդ ժողո. վրդեան որ և է դասակարգին։ Առ. ասաւ կանուխ քանէն ելնողը յան. կարծ էջ-էջ կըլլար, և կուգար թերթի մը մէջ տեղ մտրալով ան. պիտանի մը կամ խելագարի մը վրայ. շուքը չունեցած յատկութիւններ և ձիրքեր կը բեռնաւորէր։ Մէկ ուրիշ մը դեռ ինքզինքը կառավա. ըելու անկարող, կ'ելնէր իր ագքատ խելքով ազգին էջ-ըեռ ճամբայ կամ մէջոց ցուցընելու. . . . Խել մը ղէղէնէր ալ քանի մը տող լրը. ճուկ և զզուելի բան գրելով կամ ուրիշ տեղէ գողնալով մեջ տեղ կը նետէին, և ահա երկրորդ շրջ. ուրիշ ղէղէնէրէ «վսեմ բանաստե. գերազանց հանճար, մեծ տաղ. ևն. ածականները կը լսէին, և ասոնց վրայ հաստատ հաւատք կապվելով, ալ իրենց սնապարծ. թիւնը և ամբարտաւանութիւնը. ու սահման չէր ճանչէր, Պօլսոյ ղ. ցիները շատ նեղ և սահմանափ. կ'երեւէր իրենց աչաց, չէին կրնար հոն տեղ մեծ քայլեր առնել, խել մը ապուշներու և տգէտնե. կնճիթ ցուցընել։ Ալ այս հիւանդ. ղեղիներու, բորբոսած գլուխնե. և բաշբաշուկ, ինչպէս լաւ կրսէ Գ. Նիկողոսեան, դրուշներու շ. տանեն իններորդ դարը մեզի հ. մար բանասիրաշուրեան և ազգ. դարը եղաւ, մինչդեռ ուրիշ մ. մերձակայ և դրացի ազգեր լ. եայն այլ իրապէս կը յառաջա. մէին թէ ճշմարիտ կրթութեան, գիտութեան, թէ արուեստից և. ուրիշ շահաբեր գործերու մէջ, մ. նի մը տարիէ ի վեր այս մեր ցա. ւալի և արտասուելի վիճակը պէս կը տեսնէ, ճշմարիտ խորհ. ները և լուրջ դատողները կ'զգ. ուին այս անհանդուրժելի վիճակի. այլ սակայն չեն կրնար հրապարակ կը գալ և ժողովրդեան իմացքնե. իրեն բուն ցաւերը, վասն զի հ. պէս որ ըսինք հրապարակը, այսինքն գրական ասպարէզը միմիայն շողոքորթներու, ստրուկներու, գ. ղաքուշներու և երաշտասեր. տեղը եղած է։ Ուշիմ գրագէտ. կ'ուզէ, կը փափաքի թէ և քա. մը ազգին օգտակար և իրա. խորհուրդներ տալ և անոր հետ. ւած ճամբային մոլորութիւնը ցու. ցընել, բայց կը վարանի վասն. հայ ականջները մեծաւ մասամբ պրստատաք են և չեն վարժուած ճ. մարտութիւնը լսելու. միթէ իրա. մէկը ըսէ թէ «երկու երկու չորս կ. նէ» կը պրամնին և կը պատասխ. նեն «ճանը՛մ դուն ես ինացեր ճ. մարտութիւնը խօսող, քուկին չ՚ուդ է պէտք»։ Է՛յ ազէկ, ես չ. սիմ, միւսը չխօսի, մէկալն ալ չ. սի, ո՞ւր կերթայ մեր վիճակը, ի՞. է այս, ի՞նչ զարմանալի պատա. խան է այս, ըսել է մեզի համ. ճշմարտութիւնը գոյութիւն չունի. ամենեւին, և կ'երեւի թէ բառ. բաններու մէջ զարդի կամ տե. բռնելու համար դրած են։ Առանց ճշմարտութեան ժողովուրդ մը կա. ազգ մը չ'կրնար ապրիլ, իր գոյ. թիւնը անվտաս պահպանել, առանց ճշմարտութեան չ'ենք կրնար ո՛չ մեր ներկայն և ո՛չ ալ ապագայն բար. ւօքել, վասն զի իրի մը կամ գոր. ծողութեան մը ատոյգ վիճակը ա. ռանց հասկնալու ինչ որ ընենք, ինչ. քան ալ աշխատինք, մեր բոլոր աշխատութիւնները ապարդիւն և. ղած կըլլան և կը նմանին Դանայ. եանց ծակ կարասը ջուր լեցնելու։

Եթէ ճշմարտութեան չուզենք զլուխ ծռել, կը հետեւի ուրեմն թէ միշտ ստութեամբ և կեղծիք. ներով պիտի ապրինք, սակայն զիս. նալ պէտք է որ աշխարհիս վրայ ստութենէ ու կեղծիքէ աւելի գեղ. մոլութիւններ չկան և ասոնք են որ ազգի մը տունը կը փլեն։ Արդարև երկար տարիներէ ի վեր այնքան սա. վոր ենք ստութեանց, կեղծիքնե. ու և խարէական սին բաներու հետ. ուելլ, որ ճշմարտութիւնը երբէք վայրկեան մը մտքերնիս չգար, ե. բեմն զղայուն մարդեր անոր անու. նը կուտան, վերէն կ'երեւի նա, կը հրաւիրենք զինքը որ քիչ մը վար իջնէ, «սիրելի, կ'ըսէ նա մեզ, կը նայիմ որ ոտս դնելու տեղ մը չունիմ այդ բազմութեան մէջ, ի՞նչպէս վար իջնեմ»։ Այս ճանապարհը սակայն ելք չունի, լաւ մտածել պէտք ենք, մենք մեր ձեռքերով մեր գոյու. թիւնը պիտի ջնջենք օր մը եթէ տակաւին այսպէս շարունակենք, և ճշմարտութիւնը հալածենք երբ մեր

մէջ երեւի նա։ Մեզի երեք բան է հարկաւոր գլխաւորապէս, ազատ քննադատութիւն, ճշմարտութիւն և աշխատութիւն։ Այս երեք էական կէտերու պէտք է որ փարինք իբրեւ փրկութեան խարիսխ հոգւով և մարմնով, եթէ կ'ուզենք իրօք յառաջ երթալ և ժողովրդոց մէջ անուն մը և տեղ մը ստանալ պատուաւոր։ Մեր ընդհանուր էորձնէ-ԷԼԷՆՆԵՐԸ մինչեւ այսօր, ինչպէս Գ. Գ. Նիկողոսեան ստուգագոյն ներպիւ նկարագրած էր իր «խորհրդածութիւններու» մէջ, երբէք նշանաւոր, արդիւնաւոր կամ յարատեւ բան մը չեն ներկայացրեր, մեր գործունէութիւնները եղած են միշտ Պոլսէն օդային դարձուածներ արձակել, անիրագործելի ծրէէրներ շինել, կանոններ ստեղծել, Ֆրանսայի և կամ այլ տերութեան մը օրէնքներու վրայ ծիծաղելի օրէնդրներ և այլն յառաջ բերել, խեղճ հայրենիքի մեր եղբայրներուն համար, որոնք ամենեւին մանանեխի հատի չափ օգուտ մը չեն կրնար տալ. եթէ անգամ մը անոնց ընտանեկան, ընկերական և բարոյական ձախող վիճակը աչքի տակ ձգենք և լաւ մը քննենք։ Մեր գործունէութիւնները եղած են գաւառացի կամ Հայաստանցի Հայերու բաղդին և բարօրութեան վրայ պապակներու պէս խօսիլ Պոլսոյ մէջ նստած, անդադար խօսիլ և երբեմն պոռալ, յետոյ երթալ լաւ քուն մը քաշել և ամեն բան մոռնալ։ Ասանկով կը կարծենք թէ պարտքերնիս կատարած ենք իբրեւ մարդ և իբրեւ Հայ և գաւառացիները փրկուած են կամ լաւ ճամբու մը մտած։ Ասանկ հաւատացողներ և խիղճը հանդարտ մարդիկներ շատ կան մեր մէջ, գիտենք զայս, բայց վա՛յ անոնց որ այս կերպ բաներու կ'ասան և կը համբերեն . . . . ։ Գաւառացիները լաւ կ'ընեն եթէ ինքզինքին հոգան ամեն մասամբ տեղական հանդամանքներու և պահանջներու յարմարելով, և հին աւանդութեան մը հետեւելով ամեն բան կեդրոնէն չսպասեն։ (Շարունակելի)

ՍԻՆՈՊՏԱՆ ՄԷՐԹՈՒՊ

. . . Խմբագիր,

Կանխաւ ծանուցուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի, Սինոպի Հայոց գաղթել որոշելին եթէ փոյթ տարուէր ժամանակին և կղերական մը խրկուէր ատա, վստահ եմք որ չի պիտի գաղթէին, որով խել մը անհաճոյ հետեւանաց առաջքն առնուած պիտի ըլլար։

Այժմ գաղթող Հայք հետզհետէ կը վերադառնան, բայց կառավարութիւնք խստիւ կը դժկամակի։ զանոնք վերստին երկրին մէջ ընդունելու, ինչպէս որ ամոյ մը չափ առաջ վերադարձողաց խստիւ դժկամակեցաւ, և հազիւ հազ ներս ընդունելու շնորհն ըրաւ, ի Պատրիարքարան և ի վիլայէթ խել մը հեռագրեր փոխանակուելէ յետոյ։

Մաս մ'ԷՍ այս շաբթու դարձան փոքրիկ նաւակով մը, բայց այս եկողներն ալ ընդունուելու դժկամակութիւն կը լայ, հետեւաբար այս անձինք քանի օրերէ ի վեր նաւահանգստիս մէջ ծովու վրայ կը տատանին, անհամբեր սպասելով կառավարութիւնէն, ազատ դուրս ելլելու շնորհին։

Այս նոր եկողներուն կացութիւնը խիստ անտանելի է, երեւակայեցէք, փոքրիկ նաւու մը մէջ արք և կանայք ծերք և մանկունք 86 անձինք իրարու վրայ խառնեալ, յոլի կանայք և հիւանդներ օրն ի բուն արեւուն տակին տակը մնացած, նաւ նաւուն վարձքը վճարելու անկարող անդիի ծայր չքաւոր մարդիկ, բոլոր այս հանգամանք վերադարձողները յուսահատութեան վերին աստիճանի հասուցած են և թէ որ ինքզինքնին ծովը չի թափեն, այդ ալ բաւական միխիթարական է, որովհետեւ լսեցի իրենցմէ որ, այդ յոռի ընթացքին դիմելու միտում ունին եթէ քիչ մը ևս տեւէ այս անհանդուրժելի վիճակնին։

Պրուսայի Անգլիական փոխ. հիւպատոսը անցեալ շաբթու հոս եկաւ, և այս շաբթու ալ պիտի մեկնի ասոր, սա՛ տեսնելով վերադարձողաց տառապանքը, փութաց խնդրել Միխէսարրքի բաշտէն որպէսզի հիւանդները դուրս հանէ ընդհակողութեամբ. խնդիրն ընդունուեցաւ, և առատաձեռն հիւպատոսը իր քսակէն թէ հիւանդները կը խնամէ և թէ նաւը եղողներուն օգնութիւններ կընէ, որոյ վասն պարտիմք շնորհակալ ըլլալ։

Շնորհակալութիւն նաև Միխէսարրքի բաշտային որ ինքն ալ 40 օխայ հաց նուիրեց այժմեան վերադարձողաց։

Թէպէտ Պատրիարքարանի կողմանէ, Քասթամոնիէն հոս քննիչ խրկուող Տէր Աստուր քահանան և ընդ նմին Անգլիական հիւպատոսը, անխոնջ կաշխատին այս մարդոց ազատութեանը, սակայն բարձր հրամանաց պատճառաւ, մինչև ցարդ ապարդիւն մնաց աշխատութիւնին։

Դանի մը խօսք ևս.

Եթէ անաչառ քննիչի մը հարցուի, թէ ինչո՞ւ գաղթեցին Սինոպի Հայք, անշուշտ պիտի պատասխանէ, իբրեւ անխոհեմութեան։

Վասն զի, այս գաղթողք բաւական լաւ միճակ ունէին, Տաճիկ դրացիք մեծ համակրանօք և յարգանօք կը վարուէին իրենց հետ, մինչև անգամ Հայք գաղթած ատենին, Տաճիկ դրացիք լացին ատոնց երթալուն համար, միայն Չէրքէզք էին որ Հայոց համար բացառիկ տարր մ'են, և Չէրքէզներէն Հայոց եղած նեղութիւններն ալ բառնալու համար, ներկայ Միխէսարրքի բաշտին զոհացուցիչ բաւական միջոցներ ի գործ դրաւ, բաց ի սանձէ շատեր խորհուրդ տուին որ այդ օրինակ ազգ ազատ ընթացքէ ետ կենան. նաև տուներնին մէկեալ բերեն, որպէս զի ամփոփ տեղ մ'ըլլան, որով գալիք չարիքներ քիչ ու շատ կը թեթեւնար։

Սակայն, մեր գիւղացի խելացի ախպարներդ՝ միշտ անօգուտ վճռեցին այս միջոցները, և իրենց փբրկութեան տեղի, միմիայն Ռուսական հողը համարեցին, իբր Աւետեաց երկիր մը։

Վերոյիշեալ վերադարձողներէն ի զատ, տակաւին դարձողներ ալ պիտի ըլլան որոցմէ ստացած նամակներ ունիմք, այդ նամակներով կը դանդատին, և կանիծեն իրենց գաղթելու պատճառ եղողին. (շաքրն պաշտն էլինտէն, ոչ ֆիլ այագնէ չէքքեր.) նաև կը խնդրեն որ իրենց համար ամփոփ գիւղմ մը շինելու տեղ մը սահմանեն. բայց չգիտեն խեղճերը որ չեն ընդունուեր, վասն զի այժմ կառավարութեան այս ընթացքը, ապագայ վերադարձողաց վստահութիւն չի խոստանար եթէ անյապաղ տնօրէնութիւն մը չրուտ։

Ներկայ գրութեանս ուշադրութիւն կը հրաւիրեմ, որոնք այլ երկիր գաղթելու միտում ունեցած են և ունին։

Խմբագիր Տէր, հաճեցէք անկիւն մը շնորհել ներկայիս ձեր ազգօգուտ թերթին մէջ զետեղելու, որով միտամ ևայն։

13 օգոստոս 1881 Մ. Մ—բաշեան

Սինոպ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Թէ՛ ի մայրաքաղաքէս և թէ՛ ի գաւառաց ինձ ուղղեալ գրութիւնք կիմացընեն, Զարմայր, թէ մեր բանասէրք հաճութեամբ կը ողջունեն դարձեալ հրապարակ իջնելս, և կը թախանձեն չընդհատել մեր խօսակցութիւնը, «Որում ի վաղուց փափաքող էինք,» կը գրէ մին՝ հաճոյականութեան մէջ չափազանցելով։

«Տաղտկացած եմք, կը գրէ ուրիշ մը, Հայկական խնդրոյ կամ Հայաստանի բարեկարգման վրայ չափազանցօրէն գրուածներէ, որոնց արդիւնքն եղած են առայժմ Ազգ. Հիւանդանոցին հացին ու մսոյն պակասիլը, առաջնորդաց ոմանց իբր սնրազործ Պոլիս բերուիլն ու պահուիլը, և քիչ մնաց էմ-Իոգրէ արտաքսութեան ետ առնուիլը, և ուրիշ իրողութիւններ, մանաւանդ գաւառաց մէջ։ Իրաւ այս զոհողութիւնները բան մը չէին, եթէ հանանականութիւն ըլլար թէ ի վերջոյ մեծագոյն փոխարինութիւն ձեռք պիտի բերուէր. բայց առ այժմ այդպիսի երեւոյթ չկայ, և երկիւղ ունիմ թէ Շան առակը մեր վրայ չկատարի, այն է ստուերին զոհել իւր բերնի միսը։

«Այնպէս եղանք որ, մեր լրագրիներն եկած ժամանակ, չունիմք այն նախկին եռանդը կարդալու զանազանք, որ օդաբանութեամբ և գեղեցկախիւս ճառերով լի են։ Գեղեցկախիւս կըսեմ և կը պնդեմ. վասն զի միայն և միայն գեղեցկախիւս են, և չոր ու ցամաք։ Եւրոպայէն եկած խաղալիկ դէպքներուն կը նմանին փայլուն և գունաւոր, իսկ մէջը դատարկ, ինչպէս կըսէ մասիկս։ Ուրեմն գրեցէք, կը խնդրեմք մեր բարեկամօք հանդերձ. շարունակեցէք ձեր քաղցր խօսակցութիւնը. թերեւս սթափին մեր գործիչք, ինչպէս կըսէք, և ազան իրենց մոլար ընթացքն. գիտնան նաեւ թէ, գաւառաց մէջ կան իրենց զարանութեանց արժէքը ճանաչող. թող չհոգնին զմեզ պատրելու։»

Ուրախութիւն և յոյս մեծ են ինձ այս յայտարարութիւնք, որ կապացուցանեն թէ տակաւին մարած չէ ազգին մէջ ճշմարտասիրութեան ոգին, և մեծագոյն մասն համամիտ չէ երեւցած թերեւութեանց, ինչպէս կը յայտնէ նաեւ Մանզումէի շաբաթ աւուր թուոյն մէջ հրատարակեալ Կարնոյ նամակը, որ արժանի է մեր գործչաց ուշադրութեան։

—

Արդարեւ, Զարմայր, ես մտադիր էի վերջին խօսակցութենէս յետոյ՝ պահ մը դադար առնուլ և հանգիստ տալ մեր Պատուարժան ունկնդրաց և ժամանակ՝ իմ յայտնած փանաքի կարծեաց և դիտողութեանց վերայ անդրադառնալոյ. սակայն երբ այսպէս իրենց յօժարութիւնը կը տեսնեմ, պարտք կը համարիմ զիջումն ընել։

Եւ նախ կապահովեմ զիրենք թէ, միշտ կազմ և պատրաստ պիտի գտնեն զիս խուսել ի շողքորթութենէ և ի կեղծեաց, և միայ միշտ ճշմարիտ բարեկամ ազգին. թէպէտ հալածուիմ և նախատուիմ։

Ցիրաւի և ես, բազմաց նման, կարող էի մարդահաճութիւն ընել, գովել սուտ ու կեղծ արարքներն ու խօսքերը, և հանգիստ ու խաղաղ ապրիլ. բայց քա՛ւ յինէն տեսանել ազգին ցնաան ու կորուստը, և զիջանել այդպիսի վատութեան և դձուութեան։ Թող տուայտիմ մանաւանդ ամենայն վշտօք, քան թէ անտարբեր միամ խօլ և յիմար արարոց առջեւ, որք առաջնորդեն զմեզ ի կորուստ։

Ուրեմն շարունակեմք։

—

Ցանկալի էր ինձ գիտել, Զարմայր, թէ երբ ազգին մէջ ընկերութիւն մը կը կազմուի հասարակաց ծառայելոյ նպատակաւ, արդեօք հրաման կամ արտօնութիւն և կամ գէթ հաւանութիւն կառնուի՞ ազգային իշխանութենէն, ինչպէս օրէն է ամեն քաղաքակիրթ ազ-

---

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

(50)

—

Նրն պու արալբդ տօտապլարը գըմբլտանտըզընտան,

—Կէօրիւեօրսունուզ քի, հադգըմ վար իմիշ, զիրա, իշթէ բէտերիմ եէնիտէն ճանրանբեօր վէ տիրիլիեօր, տէտի Գօրա սիրաթլէ։

Պատէհու մէզպուրէ, իհթիեաբէն ի՛քի էլլէրինտէն թութուպ,

—Ա՜հ, պա՛պաճրդըմ, պէնի կէօրիւեօրսուն, վէ պէնի իշիտիեօրսուն, տէ՛յիլ մի, տէտի։

Կէնճ գըզըն էլլէրինին տօդանմասը, ճան չէ քիշմէ քառէ պու լուանն խասթաեբ կալմանիզ իտէրէք, զէվալլը տուէմ, զանն իտէրսին քի, գուվվէթինի եէնիտէն պուլտու, եարբ աչբդ օլան կէօզէրի իրիլէշտի, վէ աեաղա գալդմագ իչին պիր ճահտ իպրաղ իլլէտի։ Նիմ աչբդ օլան տիհանբնատան տախի պաղբ անլաշբլմազ սէյլեր չբդարադ, պիր իսիմ վիրմէք իսթէեօրտու իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամամագտա իտի։

Շու նիմ տիրիլմէք հալի, բէք ճիւղի միւտտէթ իմիթատա իտիպ, Ռիչար Պէրնիէ ուզուն պիր ա՛հ իթտի, վէ պաչբ պիր ումուզնատան տիկէրինէ տէվրիլիպ, սօնրա տախի եատթըզբ իւզէրինէ տէվրիլիվէրտի։

Արթբդ պիչարէ էօլմիւշ իտի։

Մէլէզ Թապիպ, մէրհումուն կէօղէրինի գաբաեարագ,

—Իչպու ալէմի ֆանիյի թէրք իթմիշ օլան շու զաթբ ատալէթսիմաթ հադդընտա, ճէնապբ Ա՞ֆէրինէնտէեէ տուալարբմբզբ թագտիմ իտէլիմ, տէտի։

Իշթէ պու արալբդ էմնալի նամէսպուդ պիր մէնզարէի հիւնկիզ դայիմ օլտու, վէ էվվէլ տախիլի օտատա ֆիղան ու ֆէրեատար, հընչգբմալար, վէ ապլամագլբդ ալար իշիտիլիպ, պատէհու, եավաշ եավաշ իշպու բաթրարալբ քէտեր ու էլէմ նին մայիշէրինէ, ազիմ պիր սիքիթ գայիմ օլտու քի, տրա սբրա ալչագ սէսլէ վուգու պուլան ադրաեբշլարբա իթալ օլունմագտա իտի։

Գարմէն իլէ Մարի, վադբ օլան մուխալիֆէթլէրինէ բաղվէն, միւթէվֆա բէտերբլէրինին եանընտան գալարբրբլարբա։ Եալնըզ Գօրա բէտերինին նաչբ եանընտա գալմագ իսթէյիպ, իշպու էվվալբդ արզու վէ միւրատընա հիւրմէթէն, հէր քէս օրատան չէքիլմի։

Ժան Ռընօ իլէ տօդթօր Ժօլէն, էօլիւ եատաղընին պաշընտա պուլունտուգլարբ զէման, պիրի պիրլէրինէ պիր իշարէթ իթմիշ իտիլէր։

Պու իքի շախսլար միւպատէլէի էֆքեար իթմէք լիւզումունու հիսս իտիեօրլարտը։ Պինաէն ալէյհ պիրլիքաէ ալթ գաթ ատարանտան չբգբպ, իւսթիւ վէ էթրաֆբ գաբալբ պիր մահէլլէ կիթտիլէր քի, հիչ պիր պէնիի պէչէր քէնտիլէրինի օ. բատա գօյլուեամազ, վէ լագբրարբլարբնբ իչիտէմէզ իտի։

—Միսիս Միշէլ, տէտի մէլէզ Թապիպ, մահէլլի մէզպուրտէ տուրարագ, պէն սալթ Մ. Պէրնիէնին ֆիւճճէթէն վէֆաթընտան տէ՛յիլ, իլլա, պու էօյիւմիւն պէ հէմահալ հուսուլէ կէթիրէճէկի նէթիճէլէրտէն տօտաեբ տախի տիչարբ տէհշէթ օլտուսմ։

—Ֆիքրինիզի իչղահ իտինիզ, տօդթօր, տէտի Ժան Ռընօ։

—Ի՜չ գըզգ արբնատալարբ վուրան տարպէ, մէմուլտէն զիեատէ տէհշէթլի տիր. պու պիչարէ կէնճ գըզարբն մէ՛յեսիեէթի, պիր դաչկիւն, միւսթագ պէլլէրինի քէնտիլէրինէ տիւշինտիրմէեէճէք տիր, վէ էթրաֆբարբնատա իսէ, քէնտիլէրին մէնֆաաթբ.բրա իշթիղալ իտեճէք հիչ քիմսէյի կէօրէմէեօրսուսմ։

—Էվվէթ, միսիս տօդթօր, պէն տախի պունու տիւշինիեօրսուսմ, տէեու ճէվապ վիրտի Ժան Ռընօ, ֆագաթ տիկէր պիր խուսուս տահա վար քի, օ տախի պէնի մէշղուլ գըլըեօր։ Պու իսէ էօյլէ պիր մէսէլէ տիր քի, հէր շէյտէն էվվէլ անբ ֆասլ վէ թէսվիեէ իթմէք իսթէրիմ։

—Նէ՞ տիր։

—Շու տուր.քի, պու էօյիւմ, նէ՞ եօլտա սիլահատան նէչէթ իթմիշ տիր։

—Ավճբլարտան պիրիսինին չօլբաղբղընտան նէչէթ իթմիշ օլտուղունա ինանմաեօ՞րմուսունուզ, տէեու սիւալ իթտի Ժօլէն։

—Խա՛յր, ինանմաեօրսուսմ, տէեու ճէվապ վիրտի Ժան Ռընօ, դավի պիր սէտա իլէ։

Թապիպ տիթրէտի, վէ Տօրատ սէֆինէսի ֆիրարիսի տախի շու եօլտա տէվամ իյլէտի.

—Սիզ տախի, տօ՛դթօր, պէնիմ կիպի պու խուսուսա ինանմաեընբզ։

—Իյի տիւշինտիւնի՛զ միւ, տէեու սիւալ իթտի Ժօլէն պիր սանկյէ սօնրա։

—Էվվէթ։

—Օն իքի օն պէշ նէֆէր ավճբլարբն սբրայա տիզիլմիշ օլտուղլարբնա տիզգաթ իթտինի՞զ մի։ Իշթէ, պու հալտէ իքէն, Մ. Պէրնիէ նիշան վիրէճէկի, վէ պիզգաթ ամէշ իտէճէկի էսնատէ, վիճուտինի գուրշունարա հէտէֆ իթմէք իւզրէ, տեաղա գալդմագլբդ քիսթախլբղընտա պուլունտու։ Պու շէյլերի պիլի՞ըմիսինիզ։

—Էվվէթ, հէբսինի տէ պիլիրիմ։

—Էօյլէ իսէ, նէ՞ իչին, պիր ճինաեէթտէն զիեատէ իհթիմալէ գարիպ պուլունան չօլբաղլբդբ գապուլ ի՞թմէեօրսունուզ, վէ պու ֆաճիանբն սէպէպի ֆէրա.քէթ վէ պէտպախթլբդ իտուկինի նի՞չին ֆարզ իյլէմէեօրսունուզ։

—Տօ՛դթօր, տէտի Ժան Ռընօ, շիմտիկիք պու շէյլերի աշիքեարէն սէօյլէմէ.քիւ.ք լաղբմ իսէտէ, ինանմագլբդ լաղբմ օյմատբղընտան, սիզին տախի ինանմամանբզբ թավսիեէ իտէրիմ։

28

—Եա սէօյլէտի.քլէրինիզի անլաեամաեօրսուս, վէ եախօտ լաղբրտբլարբնբզ պիր չիպհէ իսա իտիեօրլար, տէեու մուգապէլէ իթտի մէլէզ Թապիպ պիր միւտտէթ սիքիթտէն սօնրա։

—Սէօյլէտի.քլէրիմի բէք ալէա անլամագտասընբզ, տէեու ճէվապ վիրտի Ժան Ռընօ։

—Պիրիսինի իթհա՞մ մը իտիեօրսունուզ։

—Էվվէթ, իթհամ իտիեօրսուս։ Մ. Պէրնիէ գաթլ օլունտու, պունա իսքեաթ օյմուշուսմ տուր։

—Ֆագաթ պու բէք ճանվէրճէ շէյ տիր։

—Շիւպհէ եօգ, լաքին ճանվէրլէր նատիր տէյիլ տիրլեր։

—Սիզին էֆքեարբնբզճա, պու ալչագլբդբ քի՞մ իճրա իթմիշ տիր։

—Իսիմ վիրմէմէքլիկիմէ միւսատէ իտին, զաթէն պու էնատէ իսպաթլարբմ տա եօգ տուր։

—Եագբնտա իսպաթլարբնբզ օլաճաղընը իւմիտ իտէ՞ըմիսինիզ։

—Իւմիտ իտէրիմ, վէ պունուն իչին էլիմտէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէյիմ, վէ թախմինաթբմ սահիհ չբգալ իսէ, քի պունուն տա չօգ սիւրմէեէճէկինի մէմուլ իտէ-

գաց մէջ։ Կազմուելիք ընկերութիւնը նախ կը ներկայացընէ՝ իւր ծրագիրն Ազգ. Վարչութեան, կը բացատրէ և կապահովէ՝ թէ ի՛նչ նպատակ, ի՛նչ ոգի և ի՛նչ ուղղութիւն պիտի ունենայ այն։ Քանզի հասարակութիւնը, յորմէ բաժանորդ և դրամ կը խնդրուի ընկերութեանց համար, պարտաւոր չէ և ոչ իսկ կարող՝ քննել այդ պարագայները. ազգային իշխանութեան է այդ գործն, և ժողովրդեան կը մնայ վստահիլ նմա։

Եւ եթէ այս հարցմանցս պատասխանն ստորասական է, ինչպէս կը սիրեմ հաւատալ ի պատիւ հայութեան, յայնժամ կարդը կուգայ հարցանել թէ, ուրեմն կազմուած ընկերութեանց ծրագրոյն ճշդիւ գործադրութեանը, և նպատակին, ոգւոյն և ուղղութեան ճշդիւ հետեւմանն հսկող մարմին մը կա՞յ։ — Ցաւելով կը կասկածիմ թէ, ոչ։ Քանզի կարդացածներս և լսածներս հսկողութեան նշան ցոյց չեն տար. որ մեծ թերութիւն է ազգային իշխանութեան։ Եւ ի՞նչ... Մեր տեսնուած է այս, որ առաւօտուն կանուխ ելլողն՝ ընկերութիւն կազմէ ըստ իւր քմաց, դրամ հաւաքէ ազգէն, յիմարաբար վատնէ զայն, և մինչեւ իսկ ՁԱՍՍՈՒՑ դուռ բանայ ազգին։

Մթթէ անդունդը գլորելուս յետոյ պիտի սթափիմք։

—

Արժան համարիմ յիշել աստանօր, երկու տարի յառաջ՝ սովուն սկսած ձմերան մէջ Թերէֆանը Էֆէսոյի միջոցաւ հետզհետէ հրատարակեալ երկու նամակ Վանէն գրուած մի և նոյն ստորագրութեամբ, յորոց առաջնոյն մէջ Երեմիա եպիսկոպոսն խաւարեալ եկեղեցական կը համարուէր և կը դատապարտուէր՝ անոր համար որ սովէն Աստուծոյ կողմանէ մեր մեղաց պատիժ մը լինել քարոզած էր ժողովրդեան։ Եւ միւսոյն մէջ քահանայ մը խաւարեալ կը հռչակուէր, եկեղեցւոյն վարագոյրը թատրոնի համար փոխ չտալոյն պատճառաւ։

Այս վճիռները կարդացած ժամանակս կակնկալէի թէ անշուշտ մեր կրօնական մարմինն, որ այնքան նախանձախնդիր երեւցաւ վեղարի գոյներու, պիտի ժխտէր նամակագրին կարծիքը, և արդարացներ յիշեալ եպիսկոպոսն ու քահանայն, որք ճիշդ Ս. Գրոց համաձայն խօսած ու վարուած են։ Բայց ի զուր սպասեցի այդ հերքման։

Մթթէ եպիսկոպոս մը կարո՞ղ է սովուն պատճառն Ս. Գրոց ուսուցածէն տարբեր կերպով վարդապետել։ Եւ մթթէ քահանայ մը պարտաւո՞ր է եկեղեցւոյ նուիրեալ անոթ մը տալ թատրոնի գործածութեան, առանց ուշ դնելոյ Հին Կտակարանաց։ Եւ եթէ վաղն ալ եկեղեցւոյ սկիհներն ուզուին հանդիսավայրերը գինի խմելոյ համար, տա՞լ կը պարտի քահանայն որ լուսաւորեալ համարուի։ Ի՞նչ են այս երեւոյթք։

Բայց ես ինչ կըսեմ, քանի որ անցեալներն լուր հասաւ ի մայրաքաղաքս թէ ի Վան չգիտեմ ո՞մ դաս կուտայ եղեր Դ.Ռ.Ա.Ն անուանեալ չարահնար գիրքը, որոյ դասատուութիւնը, կը սիրեմ հաւատալ, թէ անշուշտ արգիլուած է յայնմհետէ։

—

Արդարեւ ընկերութիւնք կարող են մեծամեծ օգուտներ բերել, բայց առանց արթուն հսկողութեան, կարող են նաեւ անակնկալ և անդարմանելի վնասներ հասուցանել, մինչեւ իսկ «սրտերը պաղեցընող գիտութիւն» ուսուցանելով մեր զաւակաց։

Ի՞նչ հարցումներ որ ըրի ընկերութեանց նկատմամբ, կը վերաբերին նաև վարժարանաց։

Քանզի յիրաւի, ազգին ծառայութիւն մատուցանելոյ յօժար անձինք ամեն ազատութիւն և նպաստ վայելելու են վարժարան բանալոյ, սակայն պարտին նաեւ իրենց ծրագիրը վաւերացընել տալ ազգային իշխանութեան. գործածելի դասագրքերն նոյն իշխանութեան որոշմամբն ընտրել, և ճշդիւ յայտարարել իրենց նպատակը, ոգին և ուղղութիւնը։ Եւ ազգային իշխանութիւնը պարտի մեծ արթնութեամբ հսկել նոցա ընթացիցը. ապա թէ ոչ՝ ծանր պատասխանատուութիւն կը հրաւիրէ յիւր վերայ, որոյ ուշադրութեանը կը յանձնեմ յուլիս 30ի Մանզումէի միջոցաւ հատարակեալ Ցարութիւն էֆ. Մ. Ամասիացւոյն նամակը։

Այս պատուական անձը թէև ճանաչելոյ պատիւը չունիմ, բայց կը գովեմ իւր զգօնութիւնը, դրդիչը և ոգին։

Գիտել հարկ է թէ ազգին մէջ տակաւին մեծ մաս մը կայ որ կը դատապարտէ երեւցած յիմարութիւնները և կողբայ իշխանութեան անտարբերութեանը վերայ։

(Շարունակելի)

Ա. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

—

Իթալիա սէֆիրի գօնթ Գօրթի, չըգան ճիւմա կիւնիւ, Բաթրիգ Ազարեան հազրէթլերինէ լեատէյի վիզիթա կելէմիշ տիր։

* * *

Գայմագամ Թրօթթը վէ միրալայ Ուիլսըն, էրմէնիսթան ահվալի հաղրընտա գալէմէ ալտըգլարը բաբօրթսեռ, պու քէրրէ Ինկիլթէրրա սէֆիրի լօրտ Տըֆրինէ թագտիմ իթմիշլէր տիր։

ԱԶԴՔ

Սուրէնեան երկսեռ վարժարանի պարապոյ աւուրք լրանալու վրայ ըլլալով, կը ծանուցուի Արգոյ հասարակութեան թէ ցերեկեայ աշակերտաց ընդունելութեան օր որոշուած է օգոստ. 18/30. գիշերօթիկ աշակերտք պիտի ընդունուին ի 1/13 սեպտեմբերի։

Աշակերտ տալ ուզողներն այժմէն կը հրաւիրուին ինոյն վարժարան՝ տեսակցելու տնօրէնին հետ, որ հոն պիտի գտնուի երեքշաբթի և ուրբաթ առաւօտները մինչ ժամ երեք բան Թուրքաց։

Գումգապու Նշանճը ճատատէսի Թիւ 51–57

* * *

Պ. Նորայրի Գազղիերէն–Հայերէն բառարանին 65դ. թերթն հրատարակեցաւ, յորում F գիրն սկսած է և կը հասնի մինչեւ ի բառն FAISANDER. գին 65 թերթերուն 97 ½ դահեկան արժէք։ Բաժանորդ գրուիլ ուզողք պէտք է վճարեն կանխիկ 1 ½ օսմանեան լիրա ի ձեռս Մեծ. Տեարց Գ. Ա. Սամանճի–Մոմճեան, գանձապետաց բառարանին, 4 Մէհմէտ Ալի բաշա խան, Ղալաթիա։

Թերթերն կը վաճառուին Ֆրէնկեան, Ղուկասեան, Դավաֆեան գրավաճառանոցները ի Կ. Պոլիս, Մեծ. Պ. Ց. Արշակայ թղթավաճառանոցը ի Ղալաթիա, և Վայսի քով ի Մեծ փողոցն Պերայի։

Գին իւրաքանչիւր թերթին 60 փարա արժէք։

* * *

ՀՈՒԳՈՆԻ ՓՈՍԿՈԼԵԱՑ ԵՒ ՀԻՊՈԼԻՏԵԱՑ ՊԻՆԴԵՄՈՆՏԻ

ԿՐԿԻՆ ՏԱՂՔ

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱԿԱՆՔ

ՏԱՂԱՍՓԵԱԼ ՅԱՆԳԱՒՈՐ Ի ՅԱՐՈՒԹԵՆԷ Գ. ՄԷՐՄԷՐԵԱՆ

Գրրդ սէքիզ սահիֆէտէն լսարէթ օլուղ, վէ զայէթ կիւզէլ սուրէթտէ թատ իտիլիշ օրան մէգքիւր ուտանաւոր քիթապ, կէրէք քէթապճըլարատա, վէ կէրէք սուճու Պողոս ադա տիւքքեանընատա 5 էր զուրուշա սատըլմագտա օրտուղունտան, էրպապը միւթալանընն օգտամասընը արզու վէ տավէթ իսէրիզ։

* * *

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՅԱԹԷՆՍ ԵՒ Ի ԶՄԻՒՌՆԻ ՀԱՆԴԵՐՁ ԴԻՏՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՆԿԱՐԱԳՐԵԱԼ Է Ց. Դ–ԷՖԷՆԷ

Հէր քիթապճը թիւքեանլարտա սատըլըր 6 շար զուրուշա։

ԻԽԹԱՐ

Մանզումէմիզ, Իզմիտտէ, կէրէք սատըճը էլինտէ, վէ կէրէք Մոմճեան Մինաս էֆէնտի տիւքքեանընատա սատըլմագտա տըր։

* * *

Տիւսթուրուն ալթընճը ճիւզիւ տախի չըգմըշ տըր։

* * *

Տիւսթուրումուզ չիմտիրի հալ սատըլմագտա տրր Իսթանպոլտա քէօրրիւ եագրընընտա սուճու Պողոս ադա տիւքքեանընատա, վէ Պաղէշ գաբուսսունտա, Մատիսին պուլունտուզու ճէլալ պէյ խանը գարշըրընտա 23 նուամբրօլու սատատճը տիւքքեանընատա, վէ Պապը ալի ճատատէսինտէքի Թիւրքճէ քրիսթիանճը տիւքքեանրրընտա, վէ Իսթանպոլտա քէօրրիւ պաշընտա, Վալիատէ խանը գաբուսու եանընտա վարը քիթապճը մաղազասընտա, վէ Ուզուն չարշըտա Ֆրէնքեան քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Պէյօղլունտա, Թագսիմատէ Սարրաֆ Յովհաննէս ադա Մկրտիչեան տիւքքեանընտա.

Պիր ճիւզիւ 5 զուրուշ տըր։

* * *

Երզրումտա, քիլիսէնին խանը իթթիսալինտէ վագը Պուտաղեանց էֆէնտիկէր մաղազասընտա, Տիւսթուրումուզտան պուլունմուզ տա օղտուղունտան, օլ թարաֆլարտան ապօնէ օմազլըզա արզու քէշ պուլունան զամլարը, իսթէրսէ իսէ, գօլայճա Պուտաղեանց էֆէնտիկէրէ իսպար վէ միւրաճաաթ իսէպկիրլէր։

* * *

Տիւսթուրումուզտա ապօնէ եաղրլմաղլըզը արզու խանէն զամլարը, Իզմիրատէ Մխակ էֆէնտի Մօրուքեանտա, Թրապզոնտա Վարդան էֆէնտի Խաչեանտա, Քիրասունտա մուալլիմ մէքթէպ Վահան էֆէնտիկ, Պալըքէսիրատէ Միհրան էֆէնտի Դալրազեանտա, Պուրսատա Թէսսալիա էֆէնտի Գալեօնեանտա, Էսքիշեհիր Յովակիմ էֆէնտի Սարգիսեանա իսիմարա հիմմէթ իմմէլերի։

ԻԼԱՆԱԹ

Ղալաթատա Հավեար խանընտա մուգիմ, սարաֆանատան Արթին Մանուկեանէն, Ղալաթատա գատապլար սօղաղընտա 12 նուամբրօլու միւթասարրֆ օլտուղու պիր պատ տիւքքեանրն միւսամէճիրի, թէպայր տէվլէթի Ալիէֆէնտէն Խաս քէօյիւլ Զբրօբօլի ղամմէթինտէ պէտէլի իճարատան ալտճաղը օլան օն ութէշ տատէա Օսմանլը լիրասընրն թէկէտիեէսինտէ մուխալիֆէթի իմմէքտէ օլտուղունտան պահէլ, միւսամէճիրի մէրգումիլէ քէֆիլի օլուպ, Պէյօղլունտա Ադա ճամիի շէրիֆի ճիվարընտա իլի գուեատու սօղաղընտա 31 նուամբրօլու խանէսէ սապին Մըսրրը Կարապետ գալֆանրն ճէլպլէրի իլէ, մէպլաղը մէզբիւրան թահսիլի, վէ իճարէնին վագթ ու զամանը իլէ իթա օլունմատրզը ճիհէթլէ, մուդավէէնամէ հիւքմիւնիւն ֆէսխի իլէ մէէճարը մէզբիւրան պիմթախլիեէ թարաֆընա թէպլիմիսի, մէրգումի Մանուկեան թպէպ, վէ խսթիտա իմմիշ, վէ լիէճիլ մուհաքէմէ մէրգումանն Զբրօբօլի վէ Մըսրրը Կարապետ կէօնտէրիշէն իհզար վարագտանընն զահրինէ մահէլէ իսմամ վէ մբխատարանը թարաֆընատան մէրգումանընն զայպուպէթի իմմիկի պէյան օլունմուշ, վէ իշպու տավանընն տօղատան եէսարի սէնէսի ադօստօսուն 31 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ սատթ ալթը բատատէլէրինտէ, Պէյօղլու պիտատէթ մահքէմէսի պիրինճի հուգուգ տատիրէսինտէ բույէթ օլունճաղը մուգարրէր պուլունմուշ օրտուղունտա մէպնի, եէվմի մէզբիւրատ մէրգումանն Զբրօբօլի վէ Մըսրրը Կարապետ գալֆանընն հազրը պուլունմասընը, վէ եախսօտ ուսուլի վէճհ իլէ պիր վէքիլ մուատատագ կէօնտէրմէլէրի, վէ կէրմէտիքլէրի վէ մէքիլ իզամ իթմէտիքլէրի թագտիրատէ, զբեատպէն թէպգիպի մուատատա օլունմագ իւզրէ, եազարբրլան իհզար վարագասընն պիր սուրէթի մահքէմէ տիվանխանէսինէ թատալիզ ըտիլմիկի իլան օլունուր։

6 աղօստոս 97

ՇԻՖԱ. ԻԼՔ ՊԱՀԱՐՏԱ.

WILHELM'S

ՎԻԼՀԷԼՄ

ԱՌԷՐԷՔԷՐ+ ԱՌԷՐԷՔՄԱՐ+

ԳԱՆՐ ԹԷՄԻԶԼԷՑՈՒՃԻ

Զ Ա Ց

ՖՐԱՆՑ ՎԻԼՀԷԼՄԻՆ

ԹԷՐԹԻՊԻ

Նոյն Բիւրընտրեալ եղանակը պաղը

Մէկզիւր Զայ, Նիքրիս իսէթինէ, օյ ագ եէրլերի սըզրլարընա, չօճուգլարընն տիզլէրճէ վէ աեագլարճա զայիֆլիք՝ ընէ, էուկի սան ճրլարա, տայիմա թէշլէն իշ իթմէքտէ օլան եարալարա, կէզլէ, գէզամդա, վէ չիշկ նէվինէն օլան, վէ ֆամիլեատան ալընմըշ պուլունան խաթալրգարա, վ. եիւզտէ վէ վիճուտտա հարը օլան ամիվնիճք, չիպան, վէ թէմրլի նէվինէն օլան իլէթլէրէ, ֆրէնկկէ տաիր մարազարա, վէ գարաճիկէր հասթալրգարընա մահարրա, սարբլրզա, վէ տայիմի օլան էթ, վէ պինիր, վէ օյնագ, վէ քէմիք իլէթլէրինէ, վէ միտէ ֆէսատարընա, վ. իտրարա տայիր իլէթլէրէ, վէ պ՝ւկ՝ վէ էլիկինէ, գատընճա վէ էրքէք՝ զայիֆլիքլէրէ, պուղաղ իֆիւնէթինէ, վէ էմրազը սայրէրէյ գարբը խթիմալ օլունուր բէք չիֆատար պիր մուպարէճէ օլուպ, չսեանը իմիթրար չէհատէթնամէլէր իլէտ թասսիգ գէլըմըշ տրր քի, արզու իտէն զաթլարա, մէզքիւր չէհատէթնամէլէրատէն մէճճան էն վիրմիր։

Մէկզիւր Զայտան, հէր բաք՝ թտէ սէքիզէր քեաղըտ պուլունմագտա օլուպ, վէ բաքէթի գըյմէթի իսկ 2 ½ ֆրանգ տրր։

Մէկզիւր Զայըն թագլիտէրինէն ա՝ լոշըլմասը իշին իւզէրլէրի՝տէ պուլունան, վէ իսթիմալի ճայիզ կէօրլէն մէճմուիքլէրատէն իթա պ՝ւրտմուշ օլան մարգարա, տիգգաթ օլունագլըգ իգթիզա իտր։

Մէկզիւր Զայ, Իսթանպօլտա, եէնի-ճամի ճատատ՝ ի՝տէ վագը 33 վէ 33 վ՝ 37 դիմէրօլար իլէ միւրաբբամ Տէլլա Սիւտա էճզամանէսինտէ պուլունմագտա։

ՇԻՖԱ. ՍՕՆ ՊԱՀԱՐՏԱ.

ՇԻՖԱ. ԴԷՇՏԱ.

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօղթէօրու միւմանիէյէ, ապրգը վէճճ իւզրէ, եալընըզ ֆրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, ամմա՝ այէաթը թէնասիպլիեէն (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտրար եօլարընտայիր խասթալրգլարա տիւշմանլարընն էտրի թէտաւիլէրի իշին, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղէշ գարուսունտա Համիտիյէ թիւրպեսի սրբասընտա վագը 32 նիւմէրուլու Սինապեան Վիշէն էֆէնտի էճզամանէսինտէ, վէ բաղչէ կիւնլէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ ադաճը ճատատէսինտէ վագը 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիսիզլէրի գապուլէթմէ տիր։

—

ՀԷՅԹԷ

Լիսէպէեմբր, վէ ֆէնտէ, վէ ռանիա պոյէր ռէճճաա տրր։

Պու խամտէ, վէ 16 սահիֆէտէն իպարէթի օլտուղու հալտէ, վէ քէնտի ատարը պէրկիս զէտէ՝ի գարմիսէսիլէ մալիւմու խալղընը պուլունան Սամի պէ՝ի էսէրի տուլուպ, վէ Միհրան մահթապանընտա բէք կիւզէլ սուրէթտէ թապ օլունարագ, բուն՝իւմայի զուհուր օլան պաշլամըշ, վէ ճիւզիւ իրթիզուրուշա սատըլմագտա պուլունմուշ տուր։

Հէֆթէ, սէնէտէ էլլի իրի ճիւշ չրգ՝ արբրաճաղ օլուպ, Իսթանպուլի ֆիրեարթը 65, վէ թաշրա իսսատախի 90 զուրուշ օլաճագ տրր։

Ասօնէ եաղրմագ միւրատ խէնտէրին, Պապը Ալի ճատատէսինտէ վագը, վէ 7 նիւմէրօ իլէ մուրազամ Միհրան մահթապանընտա մատատա, Օգ ճուլար պաշընտա վագը Սէրասքիր էֆէնտի զրատթիանէսինտէ տախի եաղրլապիլճէճ տիր։

—

ՆԷՖՀԱԹ ԻԼԻ ԷՏԷՊ

Պուտտա Իզզէթ էֆէնտի տարրնտան օլտուղու, վէ 66 գրթա միւնչատթը հավի պուլունտուղու հալտէ, քէզալէբ Միհրան մահթապանընտա կիւզէճճէ թապ իսթիմիշ, 20 սահիֆէտէն իսպարէթի պիր քիթապ օլուպ, Պապը Ալի ճատատէսինտէ վագը 38 նիւմէրօլու քիթապ՝ տիւքքեանընտա, օնար զրչա սատըլմագտա տրր։

ՍԱՐՍԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 30 օգոստ.

Ինկլիզ	գօնսոլիտ	99-1/6
Էսհամը	Ամմուիէ աշըլտը	17-1/4
»	» գարանտը	17-1/8
1865	Իսթիդրազը	19-
1869	»	18-3/4
1871	»	79-1/8
1872	(Պոնտու Թրէզոր)	30-
1873	»	18-1/2
Օսմանլը	Պանգասը	18-1/4
Բուսիա	Իսթիդրազը 1873	90-3/8
Մըսրը	Իսթիդրազը պիրլէշմիշ	79-3/8
»	Իսթիհգազը (չըսկնարը.)	98-7/8
Տէվլէթի Ալիէֆէնտի	1877 Իսթիդ. բազը	94-1/2
Տուրքա սանիէ		77-5/8
Մըսրրը	Ռէշիտ Իսթիդրազը	97-
1877	Մառաբիսթան էհամը	100-3/4
Դամպիօ	Բարիզ	—

—

Բարիս, 30 օգոստ.

Ֆրանսէզ	ֆոնտսու 3 %	85-35
»	» 5 %	116-50
Էսհամը	Ամմուիէ աշըլտը	17-45
»	» գարանտը	17-27 1/2
1865	Իսթիդրազը	—-
1869	»	95-
1873	»	94-
Բուսիէյի	չըսկնարը. թահվիլատ.	57-75
Օսմանլը	Պանգասը	712-50
Դրէսդի	Լիոնէ	922-50
Բուս	ֆոնտսու 3 % (1877	93-
Բուսիանընն	Շարք իսթիդրազը	81-3/4
Իթալիա	ֆոնտսու	90-
Մըսրը	Իսթիդ. պիրլէշմիշ	400-
Իսբանեա	խարիճի իսթիդրազը	—-
Դամպիօ	Լօնտրա իւզէրինէ	25-50

Բարիս, (Պուլվար) 30 օգոստ.

Ֆրանսէզ ֆոնտսու 5 %	-
Էսհամը Ամմուիէ	-

—

Վիէննա, 30 օգոստ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիա	117-85
Բուսիէյի տէմիր եօլ թահվիլաթը	26-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ամմ.	օգոստ. 18 ապրմ. գը.	18-21
» »	օգոստ. 19 սպհ. աչ	18-27
» »	Էն եիւքսէք	18-22
» »	Էն աշաղը	18-26
» »	Սաաթ 5 տէ	18-27
1863	Իսթիդ. (Մուլթօն) 6 % ֆ.	89-
1865	» » 6 % ֆ.	94-
1869	» (Բինար) 6 % ֆ.	92-1/2
1872	» (Պոնտու Թրէզոր	—
1873	» (Բինար) 6 % ֆ.	91-
Բուսիէյի	չըսկնարքիր	56-
Բարօր	զուրուշ	70-
Հէվալէսիզ	»	70-
Ագէշ	Ֆայիզի %	—

—

ԱԳՍԻՕՆԱԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Դրէսդի	Ժէնէրալ 6 %	6-15
Սօսիէթէ	Ժէն 6 %	4-10
Իսթանպոլ	Պանգասը	12-10
Սօսիէթէ	Օթման	4-
Թրամվայ	3 %	395-
Լավրիօմ	(Մատէն)	150-

—

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը	Լիրասը 100 զրչուան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ	Լիրասը	109-15
Ֆրանսէզ	ալթունու	87-12
Բօլ		89-32
Գրիմից	ալթունու	31-5
Պէլեազ	մէճիտիյէ	107-21
Մէթալիք		203-20
Պէլիք		207-
Ալթըրգ		126-20
Պագըր		680-
Գարպոն	գայիմէսի գաբիք	665

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն	եիւքսէք	1020-
Էն	աշաղը	1020-
Սաաթ	3 տէ	1020-

ՍԱՀԻՊ ԴԱԶԷԹԱ — ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ